

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZEPIRODALMI, TÁRADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szám.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hová a hirdetési díjak küldendők.Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér
sora 50 fillér.

A városok két milliója.

Irtá: Dr. Halász Lajos.

Mi lesz a két millióval?

Valósággal szálló ige lett már a városok között ez a kérdés.

Nem is csoda.

A képviselőház s a főrendiház még a múlt évben megszavazták a városok segítésére az 1909. évi költségvetésbe felvett két millió koronát. Ő felsége szintén még a múlt évben szentesítette a költségvetési törvényt, úgy hogy valóban már január hó első napján ki lehetett volna utalványozni ezt a két millió koronát. Az egy pillanatig sem lehet kétséges senki előtt, hogy a városok ugyancsak rá vannak utalva.

Meglehet, hogy nem mindegyik szüksége égetően sürgős, de hogy mindegyik nagyon várja és számít rá, az köztudomású és érthető.

A városok fölöttébb túl lettek terhelve állami funkciókkal.

A mikor az 1886. évi XXI. törvénycikk 2. szakaszának b) pontjával a városok feladatává tette „az állami közigazgatás közvetítését“, senkinek nem volt sejtelmé se arról, hogy a városokra milyen súlyos terhek hárímlanak.

Az adók behajtása, a katonai ügyek nyilvántartása, sorozások előkészítése, katonai iratok kézbesítése, gyámi, gondnoksági ügyek ellátása, a kulturális, egészségügyi teendők elvégzése, a községi bíráskodás, a nyomozás (az új Bprts. értelmében), a rendészet és a többi állami funkciók, a városi tisztikaroknak csaknem kétharmadrészt kötik le — s az állam mind e munkálatok teljesítéséért semmit sem fizet a városoknak.

A fogyasztási adók egy részének átadása aligha tekinthető rekompenzációnak, mert egyrészt ez igen csekély, másrészt ez amúgy is a városoké volt ezelőtt. Sőt ezen a téren a városok a regálé megváltása után valóban meg lettek rövidítve.

Hogy a törvényhozás maga is érezte ezt a méltánytalanságot, mutatja az, hogy az 1899. évi VI. törvénycikk 4. §-a kilátásba helyezte, hogy törvényhozási uton rendeztetni fog.

Az intézkedés záros határideje is törvénybe iktatott: 1901. évi december 31-ike.

És mi történt?

Daczára annak, hogy nemcsak a pénzügyi rendezés, de annak fix határnapja törvénybe iktatott, — a rendezés nem történt meg.

1901-ben a törvény végrehajtását kitolták 1904 december végére.

A városok vártak türelemmel. Eredmény nélkül. A törvény 1904-ben sem lett végrehajtva, 1905-ben beállott az ex-lex, a parlament nélküli állapot, a törvény határideje letelt, a nélkül, hogy meghosszabbították volna.

Az 1906. évi II. törvénycikk 6-ik szakasza a törvény hatályát 1905. január 1-től visszamenőleg fentartotta, határozatlan időre meghosszabbította, de a rendezés nem történt meg máig sem.

Azóta a városi lakosság igényei megszapordtak, ennek eredményképp a városi pótdó mindenütt emelkedett.

Megdrágulván az élelmezési viszonyok, hozzálatott a nemzet vezéreiből alakult kormány, a tisztviselők helyzetének javításához. Vasutasok, tanárok, bírák, orvosok s egyéb állami tisztviselők, orvosok, községi jegyzők, sőt a vármegyei tisztviselők státusa és fizetése rendeztetett, csak a városokra és a városi tisztviselőkre nem került a sor, pedig ha egyébert nem, de az állam helyett teljesített funkciók végzéseért, feltétlenül kijárt volna az állami segély, funkciókért már több mint két évtized óta jelentékeny dotációban részesülnek.

Képzeltető tehát, hogy minő általános örömet keltett a városok körében, mikor annyi melőzés után végre a kormány a városok segítésére is felvett az 1909. évi költségvetésbe két millió koronát s ezt „kezdő összegnek“ deklarálva, még fokozatosan 4—6 millió segélyt helyezett a miniszterelnök-pénzügyminiszter kilátásba.

A városok vezetői nagy bizalommal fogadták a kormány kezdeményezését s a törvényhozásnak mind a két háza elismerve a segély jogosultságát, egyhangulag szavazta meg kezdetnek a két milliót.

A megszavazás óta nyolcz teljes hónap telt el s a két millió ma sincs kiosztva.

Tudjuk, hiszen a miniszterelnök a képviselőházban (éppen az én sürgető interpellációmra) kijelentette, hogy a kiosztást nagy gonddal kell előkészíteni. Pontos és részletes vizsgálódás után kívánja a pénzügyminiszterium és belügyminiszterium megállapítani a városok valódi szükségletét, a szükséglet minőségét, az alkalmazottak számát, kvalifikációját s az egyes városok teljesítőképességét. — Elismerjük, hogy sok fáradságos munka árán lehetett az összes városoktól beszerezni a szükséges adatokat — de azt hisszük, hogy nyolcz hónap erre teljesen elegendő volt, s bár a kiosztási kulcs tekintetében a városok vezetői sem voltak egy véleményen, ez ma már nem képezheti a vita tárgyát s a kiosztás akadályát.

Ez a két millió ugys csak ad hoc segély s míg a városok pénzügyi segélyének végleges rendezése a törvényhozás feladata leendő, addig a mostani két millió korona kiosztása adminisztratív uton is eszközölhető.

Tessék ezt a két millió koronát kiosztani és pedig minél előbb az állam helyett végzett funkciók költségei arányában. Meglehet, sőt egész

bizonyos, hogy ez a kulcs nem lesz abszolút igazságos, de a városok minden esetre jobban járnak vele, ha most megkapják, mintha a kulcs s a kiosztási terv megállapítása miatt még hónapokig kell a segélyre várniok. Sok városban a tisztviselők helyzete a szó teljes értelmében mizerábilis s e miatt a tisztviselők helyzete tartataatlan, de azért még sem tartanók méltányosnak, ha a kiosztás úgy történnék, mint a verseciek proponálták, hogy a két millió koronából azok kapjanak elsősorban, a melyek még eddig nem rendezték tisztviselőik fizetését. Ez a terv nagyon igazságtalan s megvalósulása esetén épp azok a városok kerülnek hátrányosabb helyzetbe, a melyek a tisztviselők fizetését már rendezték s áldozatkészségük jutalmául anyagi mellőzésben részesülnének, mikor ezek inkább elismerésre tarthatnak számot.

De legyen a kulcs bármilyen, a fő, hogy a segély minél előbb kiosztassék, egyidejűleg azonban napirendre kell tűzni a városi tisztviselők fizetésének végleges rendezését is!

A svéd strike.

Irtá: Pallos Árpád dr.

„Saekerhets tendstikor után sväfel och fosfor“ ennyit minden művelt dohányos ember tudott svédül s a svéd gyújtó élénk világot vetett az északi állam magas kulturájára, hol az emberek egészségére, azok épességére annyira ügyelnek, hogy még az egyszerű kakasgyújtó mérgezés lehetőségét is eleve kizárják elmés és valóban hasznos tüzetcsiholó eszközükkel.

A múlt esztendőben a svéd és norvég viszály s az azt követő kettészakadás szolgált világsszenzációul s az a párhuzam, mit e két ország viszonyából a monarchiánkat érdekelte legelső sorban, élénk megbeszélések tárgyát képezte.

A svédek s norvégek, mert e két nemzet, noha immár külön is váltak, a köztudatban mint együvé tartozók szerepelnek, ez a két nemzet fiai révén már közelebbi nexusban állott mivelünk magyarokkal, amikor a híres Björnson eset alkalmából rólunk, hazai viszonyainkról, a nemzetiségek elnyomtatásáról oly sokat s igaztalanul beszéltek s irtak.

A mostani, hetek óta tartó általános strike azonban mind felülmúlja jelentőségben az említett történetket, mert ez a gazdasági harc úgy kimenetelében, mint megvívásában páratlanul áll a nemzetek történetében.

Az a méltóság, az a hideg megfontoltság, mely az egész mozgalmat jellemzi, példát mutat minden nemzetek küzdő, szorgoskodó fiának, hogy miképen kell az igazságért, a kivívott vívmányokért, előnyökért sikra szállni s megmutatja, hogy önértetes nemzet fia előtt nincsen tekintély s az igazság a legnagyobb potentát előtt is egy jottát sem változik s abból még az uralkodó kérésére egyetlen tapodtat sem engednek.

Vajjon melyik nemzet küzdő munkásra nem hajolna meg a fejedelmi kinyilatkoztatás előtt, mely ügyük érdekében sikra akar szállni?! Vajjon hol ismétlődhetik meg az a történelmi pillanat, hogy a munkások ridegen, de udvariasan visszautasítják az uralkodó személyes interveniálási akcióját?!
Ha véletlenségből nálunk törne ki az általános

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Orv. Ara 1.20. Kapható minden gyógyszeres ártal ajánlv. — Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. — 3 dobozzal ingyen postai szállítást.

strike s nem mondjuk, hogy olyan magas férfiú, mint a svéd király személyesen, hanem tegyük fel csak egy reszort miniszter, vagy csak államtitkár is ajánlaná fel közvetítési szándékát, nem kapva kapnának rajta a küzdő férfiak s nem örömkömben a kállai kettőst járnák el, még abban az esetben is, ha tudnák, hogy a hatalmas férfiú beavatkozása az ő érdekekkel ellentétben áll?

Nálunk is volt vasuti strike. Egy jelzés s a vonatok nyílt pályán megálltak, az utasok kénytelen kellen hóban, viharban kellett, hogy állomáshelyükre visszavánszorogjanak.

S jött a reszort miniszter s följánlotta közvetítő szolgálatát s a napok óta életük haláluk hangoztató strikelők egy pillanat alatt leszereltek a kegyelmes úr hatalmas ígéreteitől elszédülve.

A svéd strikelők uralkodójuk előtt kijelentették, hogy nincs szükségük közvetítőre, ha az maga az uralkodó is, mert az igazságnak győznie kell, bármily hatalmas tőke álljon háta mögött s támogassa.

S ők győzni fognak. A kereskedelem s ipar millió s millió kárt szenved a svéd munkások kitartásán. Maga az állam az elmaradt adók révén milliókat veszít, de ők hidegen, mint az északi fjordok jéghegyei állanak, nem hatja meg őket az ígéretek simogató melegsége, sem a hatalmas emberek megfélemlítő ereje. Ők várnak, türenek és szenvednek. A hideg északi ember nyugalmával, türelmével, analízáló lelkével, kifinomult eszével. S jól tudják, hogy nékiük győzniük kell s a tőkének meg kell hajolnia az ilyen természeti erő impozáns megnyilatkozása előtt.

De ők svédek, ők hidegek, ők számítók. Nem a szívökkel gondolkoznak s az agyukkal szeretnek, hanem az agyukkal gondolkoznak s a szerelmet még mindig a szívben ápolják.

S ők elérik céljukat. Ők boldogulni fognak. S megelégedetten morzsolják le, szerintünk, egyhangú életüket s vagyont gyűjtenek közben s gyarapodnak anyagiakban, szellemiekben egyaránt.

Mi pedig messziről tekintjük mind e mozgalmakat, mi, a hevesvérű keleti turáni faj s nézzük fájó szívvel az eredményeket, miket azok elérnek s látjuk a mi hazai szomorú állapotainkat, hogy miképen igaz le már századok óta egy nekünk teljesen idegen, velünk semminemű rokonérzést nem tápláló nemzetiség, miként hajt lassan lassan mind jobban igája alá s alá megvazalusi módra. Mi nem találjuk a megoldást sem arra, hogy miképen szabaduljunk az osztrák fennhatóság alól, sem nem tudjuk miképen lendíthetnénk elszomorító, végtomlósághoz vezető, tarthatatlan állapotunkon.

A svéd s minden egyéb más nemzet az tudja s meg is teszi!

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1909. augusztus 22.

— **Városi közgyűlés.** Gyulafehérvár sz. kir. város képviselőtestülete e hó 16-án d. u. 3 órakor rendes évi közgyűlést tartott a képviselőtestületi tagok rendkívüli gyér érdeklődése mellett.

A képviselőtestület az 1910. évi költségvetést elfogadta és a 37769 kor. 48 fillér hiány fedezésére 39% községi pótdát szavazott meg, tehát egy százalékkal kevesebb a pótdát 1910. évben, mint volt 1909. évben.

A mértékhiitelesítő számadását elfogadta.

Mazucki Ágostonnak kilátásba helyezte a községi kötelekbe leendő felvételét.

A gyámpénztár és közpénztár rovacsolásáról szóló jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő és ügyvéd kérését, hogy a város 20.000 koronával lépjen be a létesítendő „Városok országos hitelintézetébe“, elutasította.

Gyulafy Albert rendőrbiztosnak a városi bikák gondozásáért évi 120 korona tiszteletdíjat szavazott meg.

A lövészegylet feloszlatajáról szóló jelentést tudomásul vette és nem fogadta el az egyletnek abbéli kérését, hogy a meglévő adósságokat a város a telken lévő ingatlanok átadása ellenében fizesse ki.

Örvendetesen tudomásul vette a polgármester abbéli jelentését, hogy az uszoda felépítése nemsokára

megkezdődik és pediglen közvetlen szomszédságában a mostani uszodának.

— **Ófelsége születés napján** a székesegyházban Istentisztelet volt, mire a hatóságok mind megjelentek. A katonaság reggel 7 órakor a nagy gyakorlótérre tábori misét hallgatott, azután diszfelvonulás volt. Délben minden ezred tisztikara saját étkezdejükben ebédet tartott, hol a parancsnokok Ófelségét felköszöntötték. Előző este a kivilágított és fellobogóztott városban a 31-ik gyalogezred zenekara takarodót tartott.

— **Kinevezés a helybeli székeskáptalanban.** A Püspök úr ő nagyméltósága a székeskáptalanban következő fokozatos előléptetéseket eszközölte. A székesegyházi főesperességre Z o m o r a Dániel mester-kanonok, a mesterkanonokságra K o v á c s Lajos iskolás-kanonok neveztettek ki. Az így megüresedett iskolás kanonokságra s egyszersmind egyházmegyei segédtanfelügyelővé Dr. K ó r ó d y Péter theologiai tanár neveztetett ki. Ezenkívül S z e n t i v á n y i Róbert dr. a püsp. Lyceumban a Szentírásstudomány tanárává és a Batthyányi intézet igazgatójává, P é t e r Antal dr. ugyanott az Erkölcstan és Lelkipásztorkodástan tanárává s tanulmányi felügyelővé neveztettek ki. Helyükbe Kolozsvárra káplánoknak küldettek K e n d e Szevér brassói káplán és Truppel Győző nagyszebeni hitoktató. Brassóba káplánnak küldetett R i l l Albert újmisé. S z p o r n i János gimn. tanár a theológián a pedagogia előadásával bízott meg.

— **Személyi hír.** K o v á c s L a j o s praelátus-kanonok nyári üdüléséből városunkba hazaérkezett.

N o v á k F e r e n c z kir. tanácsos, polgármester két heti szabadságidőre Budapestre és Esztergomba utazott.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter V a j d a L a j o s m. kir. állami állatorvost Fogaras vármegye területére törvényhatósági főállatorvossá kinevezte. Midőn örvendetesen közöljük ezt a hírt, egyúttal szomorúságunknak is kifejezést kell adnunk afeletti bánatunkban, hogy Vajda Lajost városunkból elvesztjük, mert nevezett állatorvos itt tartózkodási ideje alatt az összes polgárság önzetlen szeretetének örvendett. Szimpatikus megjelenése és a hivatalban tanusított pártatlan készségessége mindenki előtt kedvelté tették személyiségét.

— **Áthelyezés.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter M á y e r l g n á c z Fogarasvármegye törvényhatósági főállatorvosát Gyulafehérvárra helyezte át a városi m. kir. állatorvosi teendői elvégzésére.

— **Házasság.** Bergyán Miklós helyi géplakatos 1909. augusztus hó 15-én kötött törvényes házasságot Gáti Emma drassói lakos hajadonpövel.

— **Eljegyzés.** Izsák Manó gyulafehérvári lakos, ügyvédi írnok és okl. végrehajtó eljegyezte Katz Cellát Nagyváradon.

— **Sokaknak okulására.** Borbándon egy gazdember mult vasárnap elhalt férjes testvérének temetése után a gyászos háznál tartott halotti toron részt vevén és az alkohol tartalmu szesz italból mértéken tul is magához vevén, oly állapotba jutott, hogy lábán haza menni sem tudott s minthogy mások sem igen bírtak vele, utközben bevitték a szintén férjnél levő egy másik élő nővérehez, kinek házában másnap kora hajnalban szívszélhűdés érvén, megszűnt élni. Azelőtt való napon a temetése aligha gondolt arra, hogy reá másnap ő is a halottak országába jutand, csak az a kérdés, valjon az Isten ítélete előtt földi sáfárkodásáról kellően betudott-e számolni? Estote semper parati, quia nescitis, qua hora fur sicut latro veniet.

— **Táncvizsga.** Fényesen sikerült táncvizsgát rendezett e hó 15-én F r i e d m a n n J a n k a táncztanítónő az „Európa“ szálló nagytermében. Mintegy 50 főre menő tanítványai a legújabb tánczokat mutatta be a nagyszámban megjelent közönség előtt. Mindenesetre dicséret illeti a kiváló táncztanítónőt, ki önzetlenül és fáradságot nem kímélve oktatta tanítványait a forró nyári melegben.

— **Új egylet városunkban.** F. hó 15-én az izr. hitközség tanácstermében a helyi cziionisták alakuló közgyűlését tartották. Dr. Rónay János korelnök felolvastatta a belügyi miniszteriumhoz menesztendő alapszabályokat, melyek némi stiláris változtatásokkal en bloc lettek elfogadva. Az aklamációval megejtett választásokról a következőkben számolunk be. Elnök:

Dr. Fischer Tivadar ügyvéd. Alelnökök: Dr. Fried Ármin ügyvéd és Weisz Adolf nagykereskedő. Pénztáros: Ungár Béla. Ellenőr: Weil Béla. Titkárok: Meisels Armin és Fried Lajos. Választmányi tagok: Dr. Náthán Bernát kir. tanácsos, dr. Hartenbaum Simon, bervei Jónás Gyula, Deutsch Adolf, dr. Demény Henrik, Lobstein Izidor, Fuchs Nándor, ifj. Jónás Mihály, Szalkai Sándor, Reisz József, Dr. Rónai János, Dr. Vajna Izidor Dr. Erdős Jenő (Alvincz), Breschamp József (Tövis).

— **Az idei berukkolás.** A Rendeleti Közlöny legutóbbi számában közzé teszi a közös hadügyminiszterium rendeletét, mely szerint a folyó évben besorozott ujczekoznak október 7-én, a póttartalékosoknak 5-én kell bevonulniok.

— **Szászsebes új városházat épít.** A szászsebesi új városháza felépítésére 129,165 korona 13 fillér előirányzattal irta ki Szászsebes város az árlejtést, amelynek alapján ajánlatokat augusztus 21-ig fogad el. Ugyancsak Szászsebes város tanácsa egy 6 m. nyílású vasbetonhid építésére augusztus 16-án 6679 korona 50 fillér előirányzattal tartott árlejtést.

— **Petrozsény rendezett tanácsu város.** Értesülésünk szerint Petrozsény nagyközség 1910 évi január hó 1-től kezdődőleg rendezett tanácsu várossá alakul át. Ha ez a hír tényleg valóra válik, úgy hunyadmegyében összesen 5 rendezett tanácsu város lesz.

— **Nagyobb szabású építkezés Tövisen.** A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Tövis állomásán létesítendő felvételi épület egyik kétemeletes pavillonjának, valamint a hozzácsatlakozó földszintes toldaléképületnek előállítására céljából szükséges munkák végrehajtására. A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött felvételek a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Bocsay tér 4. szám, II. em. 52. ajtó sz.), valamint a nagyenyedi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők. A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1909. évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

— **Dohányzók öröme.** Örülhetnek a dohányzó emberek. Ezután nagyobb urak lesznek: többet fizetnek. Mert, mint hivatalos körökből kiszivárgott, tervbe van véve egyes dohánygyártmányok árának emelése. Az ár-emelés tervét most dolgozzák ki a pénzügyminiszteriumban s nemsokára nyilvánosságra is kerül.

— **A táviratok gyors továbbítása.** A kereskedelmi miniszter szigorú rendeletet adott ki, hogy a táviró hivatalokban a táviratokat ne hagyják heverni, hanem azonnal továbbítsák. A megérkezett táviratokat pedig azonnal hordják ki, úgy hogy a legmesszebb levő helyekre 2 óra alatt megérkezzen a távirat. A miniszter azt is megtiltja, hogy a táviró hivatalokban bármely munkát elébe tegyenek a távirat továbbításának. Az új rendelet végrehajtását a miniszter szigorúan ellenőrizteti.

— **Tanulók elszállásolása.** A nagym. vallás-és közokt. miniszterium 154201—1908. számú rendeletével utasította a gimnáziumok igazgatóit és tanárait, hogy az eddiginél fokozottabb mértékben ügyeljenek fel a tanuló ifjúság iskolán kívüli viszonyaira, azok szállására, napi foglalkozására s a mennyiben a szállások higiénikus és erkölcsi követelményeknek nem felelnek meg, tegyék meg a szükséges intézkedéseket. Felhívom tehát mindazokat, kik a jövő iskolaévben tanulókat óhajtanak szállásba fogadni, hogy e szándékukat jelenték be alattirt igazgatóságnál, mert csak oly lakások fogadhatók el tanulók részére, melyek a miniszter által hangoztatott szempontoknak megfelelnek. Meg nem felelő helyekről kénytelenek leszünk az esetleg elszállásolt tanulókat kiköltöztetni. A gimnáziumi igazgatóság.

— **A gyulafehérvári ipartestület** előjárósága folyó évi július 31-én megtartott rendkívüli ülésében elhatározta, hogy Minich Ferencz és társai tüzkárosult tagtársai részére gyűjtést indít. Ezen határozat alapján az előjáróság 29 gyűjtőívet bocsátott ki, melyeken a következő adományok folytak be: Faul Béla gyűjtő-

➡ Legolcsóbb butor bevásárlási forrás! ➡

Székely és Réti butorgyára

■ MAROSVÁSÁRHELY, FÖTÉR 47. SZ. ■

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványosságai, egy nagyszabású asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon- és őr-szoba, szálloda és fürdő berendezések** készítését a legjutányosabb árak mellett. Óriási választék vas-és rézbutorokban. Szőnyeg, függöny, ág-és asztalterítőben, **gyermek-kocsik** és gyermekszékekben. **Saját elsősorú kárpitos műhelyünkben** elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol bormunkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét. **Angol bór-ganiturák 360 K.-tól kezdve.** Elvállaljuk menyasszonyi kelengyék szállítását és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. Meghívás minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen oda utazunk a rendelmény fölvétele végett. — Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

Székely és Réti, butorgyárosok.

ívén 104:50 K., Csecskedy Józsefén 93 K., Csejdy Lajosén 60:58 K., Zackel Andrásén 48:02 K., Pápiu Viktorén 31:80 K., Fuhrmann Alfrédén 31:80 K., Ipartestület adománya 30 K., Hermann Péterén 27:70 K., Friedsam Györgyén 27:30 K., Mendel Józsefén 24 K., Körözy Kálmánén 21:90 K., Náder Jánosén 18:60 K., Király Gyulaén 14:90 K., Bürger Mórén 10 K., Plésa Gusztávén 9:90 K., Óriás Györgyén 9:30 K., Szrága Edéén 8:40 K., Balázs Jánosén 8 K., Váczy Zsigmondén 6:30 K., Fries Józsefén 5:40 K., Pocker Jánosén 5 K., Bartha Sándorén 5 K., Plésa Miklósén 5 K., Willersdorfer Ferenczén 4 K., Schäser Ferenczén 3 K., Udvary Józsefén 2 K., Hanoe Ferenczén 1:20 K., Erdélyi Gyulaén 1 K., Kinnich Tivadarén 1 K. Összesen 618 kor. 60 fillér. Ezen begyűjtött összegből a károsodás mérvéhez képest Minich Ferencz 400 kor., Serbán Rémusznak 150 kor., Rád Jakabnak 50 kor. és Király Gyulának 18 kor. 60 fillér lett kiadva. Midőn ezen gyűjtésről az előjáróság nyilvánosan is beszámolt, nem mulaszthatja el úgy a szíves adakozóknak, valamint a gyűjtőknek hálás köszönetét kifejezni.

— **Posta- és távirda szabályok** és vonatkozó ministeri rendeletek ismeretére, az időközi változások tudására minden iparosnak és kereskedőnek szüksége van. Ily fontos házagpótló munkát szerkeszt Kormos Ottó kir. pt. tiszt (Budapest 4.) évenként 12 füzetet bocsát ki évi 5 korona előfizetési ár mellett. Üzletembereink saját érdekükben járnak el, ha e hasznos művet megrendelik, mely az összes érvényben álló posta-távirda díjtételeket, tudnivalókat, utasításokat tartalmazza.

— **A csomagszállítási díjak mérséklése.** A kereskedővilágnak régi óhajta, hogy a jelenlegi és különösen a nagyobb távolságu forgalomban magas csomagszállítási díjak mérsékeltesse. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület eljárta ebben a kérdésben a posta-távirda vezérigazgatóságánál, ahol azt az értesítést nyerte, hogy a csomagszállítási díjnak leszállítása tervbe van véve és különösen azt tervezi az igazgatóság, hogy a távolsági fokozatokat megszüntetve, az egész országban egységes szállítási díjakat állapít meg, amelyek átlagban alacsonyabbak volnának a mainál. A díjak leszállítása kizárólag a magyar birodalom területére szólna, amit lehetővé tesz az a körülmény, hogy Magyarország a nemzetközi forgalomban külön postaterületnek ismertetett el.

— **Az ikerváltó eke és használata.** A hegyvidéken gazdálkodók körében régóta érzett hiány egy olyan váltó eke, mellyel köves, meredek, hegyes-völgyes földet is meglehet szántani és mégis könnyű, olesó, tehát a kisgazdák is beszerezhetik. E n e s e i D o r n e r B é l a, az erdélyrészi ministeri kirendeltség székhelyén, az ikerváltó eke és használata című műve most megjelent 2 1/2 iv terjedelmű kis füzetében — mely gazdasági tanulmány címet is viselheti — egy olyan ekét ismertet, mely a kívánalmaknak megfelel és a mint a szakértői nyilatkozatokból látjuk, a gazdák az ekét nemcsak szántóföldeken, de szőlőhegyekben is használják. A füzetben a szerző leírva a hegyvidéki szántás nehézségeit és hibáit, és ismertetve az ikerváltó eke szerkezetét, tiszta ábrák és világos magyarázatokkal kioktat az eszköz kezelésére és használatára, miközben közli a gyakorlati gazdák szakvéleményeit is. A füzet gazdasági vonatkozásai miatt a hegyvidéki gazdák részére sok tanulságot nyújt. Szerző a füzetet 50 fillér (bélyegjegyekben) beküldése ellenében az érdeklődőknek megküldi.

— **Hála nyilatkozat.** Mindazon kegyes adakozóknak, a kik szívesek voltak mély tisztelettel alólírott elismeréssel nyomasztó helyzetén becses adományaikkal enyhíteni: ez uton fejezzük ki, leghálásabb köszönetünket s kívánjuk, hogy az Egek Úra őket, hasonló csapástól megóvja, nemes áldozat készségükért dúsán kárpótolja és megáldja. Gyulafehérvárt, 1909. évi aug. 19-én hálás tisztelettel Minich Ferencz és tsai tűzkárosultak.

— **Tisztelt olvasóink becses figyelmébe** ajánljuk a Budapest VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthont. Mérsékelt árban (már 3 kor.-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen butorozott szobákat lehet ott bérelni. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak, tanároknak stb. megfelelő kedvezmény. Villanyvilágítás, tükrös szekrények!

Nyilttér.)*

Nyilvános köszönet.

Néhai Gross Frigyes hittestvéreinek, tűzoltóbajtársainak és mindazoknak, kik részvételükkel a mélyen süjtött család fájdalmát enyhíteni segítették, ez úton is hálás köszönetét nyilvánítja úgy a gyermekei, mint a számos rokonság nevében

Gyulafehérvár, 1909. augusztus hó 19.

Özv. Gross Frigyesné.

Császárfürdő Budapestén.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend-tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapmedence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld:

Az Igazgatóság.

Bontó fésűk, oldalfésűk, hajcsattok csak a legjobb minőségbe Dús választék.

Servetők, Irrigátorok, suspenzoriumok, párisi szivacsok, Gummi árak.

Bel- és külföldi illatszerek, pipere cikkek

NÁDERNÉL

az Európa szálloda alatt.

Amerikai P. puder, Margit-Crém, Kovács-féle arc-crém stb.

Haj, fog és köröm kefék díszes kazettákban, fűző-ápoló szerek.

KÉT SZOBÁBÓL ÁLLÓ LAKÁS ÉS ÜZLETHELYISÉG

a várbán Fogarassy Mihály-utca 40 szám alatt együtt esetleg külön-külön kiadó.

ÉRTEKEZHETNI UGYANOTT.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik. — Szesz ki nem folyhat. Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú és háztartási cikkeket árusító üzletekben. — Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 74/26.

Helybeli el-árusító: **DAHINTEN VIKTOR.**

SCHUSTER JÁNOS

RÉZMUVES ÉS BERENDEZŐ

SZÁSZVÁROS, BERÉNYI-U. 25.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe dusan felszerelt rézműtáru raktárát, u. m.: a legújabb módszer szerinti

fürdőszoba berendezések, klozett és vízvezetékek, a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelűig.

Saját gyártmányu mindenféle SZIVATTYUK fémbe, VIZMEDENCZÉK, MOSÓÜSTÖK stb.

Elvállal czinezést, ugyisint minden e szakmába vágó átalakításokat és javításokat, valamint szereléseket **jutányos árak mellett.**

Steckenpferd- Liliomtejszappan.

Legenyhébb bő puhító szappan, úgyszintén szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Arjegyzék bérmentve OLLA gummigár, Wien II/120 Praterstrasse 57.

OLLA kapható minden gyógyszerárban és jobb drogeriában, tucetenként 4, 6, 8 és 10 koronáért.

Kapható az egész országban minden gyógyszerárban.

Gazdák figyelmébe!

MÜTRÁGYA HASZNÁLATÁVAL TETEMES TERMÉS TÖBBLETET ÉRHETÜNK EL.

Kiesiben és nagyban gyári árakon szállít a

Székely Gazdák Szövetkezete.

Központ: MAROSVÁSÁRHELY. Fiókok: SZÉKELYUDVARHELY—SZEPSISZTYGYÖRGY.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

CARL CRONSTEINER-féle

viharmentes mész

ACADE=festékek

Évtizedek óta legjobbnak elismerve és minden utánzatot felülmúl. Egyedüli czélszerű festőanyag már festve volt homlokzatoknak. Mintakönyv és árjegyzék ingyen és bérmentve. - Raktárok minden nagyobb városban.

50 színben, 24 fil-től feljebb különként.

Zománcz homlokzat-festékek

mosható, egy áthuzatnál már t. kar, alapfestés nélkül zománczkemény. csak hideg vizel felvegyítve használat a kész, antiszeptikus, méregmentes, porív. Ideális festészet belső helyiségek, faépületekre, színekre, pavilonokra, kerítésekre stb.

Kapható minden színben, költség m² 5 fillér.**Carl Kronsteiner, Wien, III. Hauptstrasse 120.****Eladó egy üzlethelyiséggel biró****HÁZASTELEK****GYULAFEHÉRVÁRT.**

Értekezni lehet: Mátyás-utca 3. szám alatt az árvaház mellett. :: ::

SZEPLŐ

az arczon levő barna, szürke és sárga foltok, éppugy a karon, nyakon stb. igen kellemetlen szépséghibának nevezhető, mert kezelés nélkül ritkán mulik el, legfeljebb bizonyos idő múlva valamivel halványabb lesz. Amellett a fiatal nők és gyermekek lágy s gyöngéd bőr rézét lepik el. Különösen szőke szépségek szenvednek alatta. Miután ezen pettytek a felbőrben vannak, úgy azt egy egyszerű fájdalomtalan módon kell eltávolítani, még pedig addig, míg a szeplőszínezet teljesen elmúlik. Erős kenőcsök s szerek célt nem érnek és jó eredményt csak a

kül ritkán mulik el, legfeljebb bizonyos idő múlva valamivel halványabb lesz. Amellett a fiatal nők és gyermekek lágy s gyöngéd bőr rézét lepik el. Különösen szőke szépségek szenvednek alatta. Miután ezen pettytek a felbőrben vannak, úgy azt egy egyszerű fájdalomtalan módon kell eltávolítani, még pedig addig, míg a szeplőszínezet teljesen elmúlik. Erős kenőcsök s szerek célt nem érnek és jó eredményt csak a

Zucker-féle szab. gyógyszappannal

Érhető el, előbbiek drágábbak és a használatban kellemetlenek, másrészt a ruháknak bepiszkolása végett nem ajánlatos. Ha a sürti krémszerű habot, melyet a **Zucker-féle szabad. gyógyszappan** ad, este használjuk és azt éjjelen át rajta hagyván, reggel azt gyöngéden lemoszuk, úgy mint azt a használati utasítás előírja, úgy egyszerű módon és tisztán elérjük azt, hogy a felső bőr hámlani kezd, egy tiszta, gyöngéd és rózsaszínű arcszínt fog létrehozni, amelyet aztán a **Zucker-féle krém** és **Zucker-féle szappannal** tovább kell ápolni. A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni: **Zucker szab. 35%-os gyógyszappanjá** a leghatásosabb és legnagyobb. Darabja 2 50 kor. **Zucker szabad. 15%-os gyógyszappanjá**, használatban mennyiségében gyöngébb. Darabja 1 kor. Ehhez való **Zucker-féle krém** (szírtalanító) a bőrkrémek gyöngye. Egy tubus ára 2 50 kor., kis tubus 1 25 kor.

Valódi kapható Gyulafehérvárt:

Frölich Gyula gyógyszerárán.

Sz. 4588—1909. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Eltbogen Jakab és fiai cég végrehajtónak Siechermann Adolf illetve jogutóda özv. Siechermann Mari gyulafehérvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 4000 korona tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság területén lévő a gyulafehérvári 2320 sz. tkvben: A + 1 rdsz. 1688/5/1 hrsz. a. foglalt 58□ öl területű udvarra 30 K., A + 2. rdsz. 1688/5/2/1 hrsz. a. foglalt 110□ öl területű ház helyre 29 kor., A + 4. rdsz. 1688/4/1 hrsz. a. foglalt 154□ öl területű kőház és udvarra, 1688/4/2 hrsz. a. foglalt ugyanazon területen lévő raktárra 3600 kor. egyenként és összesen 3659 kor. megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1909. évi október hó 23. napján d. e. 9 órakor** Gyulafehérvárt a kir. tszék, mint tkv hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 15%-át készpénzben, vagy az 1881: 60 t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a

értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni és árverési vevő a bánatpénzt a vhu. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Gyulafehérvár, 1909. évi augusztus hó 3. napján.

Héjja kir. tvszéki biró.

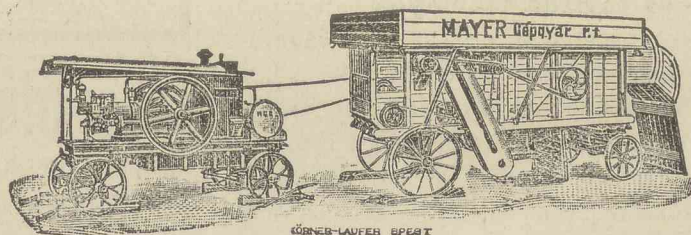
Mayer Gépgyár

vas- és fémöntőde
részvénytársaság
**SZOMBATHELY-
BUDAPEST,**
VI. ker., Váci-körút 61. szám.

Legrégibb hazai gépgyár.

Motorgyár.

Alapítva 1850. évben.

Benzin- és szivógázmotorok gyára.**Malom építészet.****Vizi-malom berendezések.****Benzin-cséplőkészletek 3 lóerejétől 16 lóerőig,**

Benzin stabil-motorok 1—100 HP-ig,

Szivógáz-motorok 6—120 HP-ig,

faszén, koksz- és antraczit tüzelésére berendezve, szerelve és üzembe átadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű mezőgazdasági gépek gyára.

Kedvező árak és fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen. — Képviselők kerestetnek.

GROSS FRIGYES

épület, műlakatos és gépjavító műhelye
GYULAFEHÉRVÁRT, Széchenyi-utca.

Tisztelettel értesitem a n. érd. helyi és vidéki közönséget, hogy **GROSS FRIGYES** cég alatt fennálló épület és műlakatos műhelyemet

GROSS FRIGYES

cég alatt tovább fogom vezetni.

Kiváló szakember felügyelete mellett a legjobb munkásokat foglalkoztatom és így képesnek érzem magam bármely nagyobb épület-munkát, vagy minden más, a lakatos szakmába vágó dolgot, nevezetesen gépek javítását, ajtó- és ablak vasalásokat, kapudiszítéseket, erkély, terrasz és sűrűcsatornákat, vas- és rézkorlátokat, fűtő szalonkályhákat, főző vaskemenczákat, kapu-, ajtó- és pinevezárakat stb. stb., szóval az összes létező gép- vagy műlakatos munkákat gyorsan, pontosan, a legjobb kivitelben, jutányos árban, felelősség mellett elvégezni.

Tervezetek készítését, kalkulációt műhelyvezetőmmel végeztetek, aki elismert szakképzettsége alapján mindazokat teljes megelégedésre teljesíti.

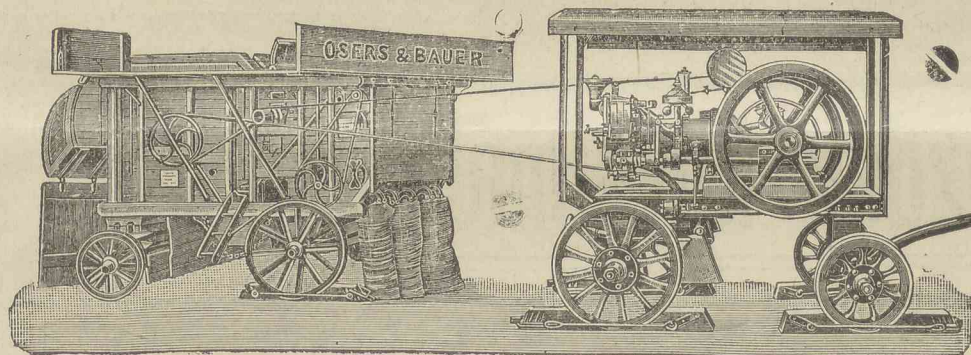
Kérem a n. érd. közönséget, hogy boldogult férjem iránt tanúsított nagybecsű jóindulatát reám átruházni és becses megrendeléseivel engem támogatni kegyeskedjék.

Gyulafehérvárt, 1909. augusztus hóban.

Tisztelettel **Özv. GROSS FRIGYESNÉ**
a **GROSS FRIGYES** cég tulajdonosa.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81—83/a.
Magyarországi fióktelep: **BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18.**

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szivógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemköltség óra-lóerőnkint 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schloszer János és társai Szászvesszős 8 HP. cséplőszerelvénnyel, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos Pásztó 75 HP. szivógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajdonos Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajdonos Mócs, Kolozsmegye HP. 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.